

Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých

bakalársky študijný program

Predmet: **Pedagogika mentálne postihnutých I.**

1. **Pedagogika jednotlivcov s mentálnym postihnutím (PMP)** – subdisciplína špeciálnej pedagogiky. Postavenie PMP v sústave vied. Súvzťažné vedy.
2. **Systém pedagogiky jednotlivcov s mentálnym postihnutím (PMP). Teoretické základy PMP, terminológia, vedecký jazyk.**
3. **Metodológia pedagogiky jednotlivcov s mentálnym postihnutím.**
4. **História PMP v starostlivosti o jednotlivcov s mentálnym postihnutím.** (Vývoj starostlivosti o jednotlivcov s mentálnym postihnutím. Počiatky cielenej výchovy a vzdelávacej činnosti. Priekopníci starostlivosti o jednotlivcov s mentálnym postihnutím v SR a ČR: Karel Slavoj Amerling; Karel Herfort; Josef Zeman; Viliam Gaňo; Vladimír Predmerský).
5. **Filozofia PMP. Integrácia, inklúzia.**
6. **Mentálne postihnutie – vymedzenie pojmu, definovanie, charakteristika.** (Klasifikácia mentálneho postihnutia podľa druhov, klinických foriem, typov a stupňov postihnutia. Hraničné problémy v pedagogike mentálne postihnutých – vzdelávanie žiakov s IQ 70 – 85).
7. **Mentálne postihnutie v kombinácii s inými postihnutiami.** Komunikácia – možnosti alternatívnej, augmentatívnej komunikácie. Eventuality výchovnej intervencie.
8. **Diagnostika v PMP.** Diagnostické možnosti vychovávateľa jednotlivcov s MP. Selekcia a zaradovanie jednotlivcov s MP do špeciálnych škôl a zariadení.
9. **Súčasný systém špeciálnych škôl a zariadení** pre jednotlivcov s MP, ich charakteristika, organizácia.
10. **Predškolská výchova dieťaťa s mentálnym postihnutím** – ciele, úlohy, obsah. Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie ISCED 0 a jeho aplikácia vo vzťahu k špeciálnym výchovným potrebám detí s mentálnym postihnutím.
11. **Výchova detí a mládeže s mentálnym postihnutím v domovoch a školských kluboch v zložkách: pracovná výchova, výtvarná výchova, telesná výchova, hudobná výchova.**
12. **Výchova detí a mládeže s mentálnym postihnutím v domovoch a školských kluboch v zložkách: rozumová výchova, zmyslová výchova, rečová výchova, prosociálna výchova, náboženská výchova, dramatická výchova.**
13. **Výchova dospelých s mentálnym postihnutím v domovoch sociálnych služieb.**
14. **Výchova detí, mládeže, dospelých s MP v rodine.** Spolupráca rodiny a inštitúcie pri výchove detí s mentálnym postihnutím.
15. **Problematika výchovy rómskych žiakov a v špeciálnych výchovných zariadeniach.**
16. **Profesijná orientácia jednotlivcov s MP v špeciálnych zariadeniach.** Profesionálne, pracovné a sociálne uplatnenie jednotlivcov s MP.
17. **Osobnosť špeciálneho vychovávateľa,** jeho odborný a osobnostný profil, kompetencie v procese výchovy jednotlivcov s MP. Príprava špeciálneho pedagóga na výchovnú činnosť.
18. **Výchova a vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v zmysle zákona č. 245/2008 Z. z.** (Štátny vzdelávací program a školský vzdelávací program, výchovný program – základné charakteristiky).
19. **Možnosti špeciálno-pedagogickej intervencie u detí s MP v ranom veku.**
20. **Možnosti špeciálno-pedagogickej intervencie u dospelých osôb s MP.**

Literatúra:

Aktuálne legislatívne, právne a pedagogické normy.

Aktuálne platné vzdelávacie programy.

BAJO, I. – VAŠEK, Š. 1994. *Pedagogika mentálne postihnutých (Psychopédia)*. 1. vyd. Bratislava : Sapiaientia, 251 s. ISBN 80-967180-1-0

- HORŇÁK, L., KOLLÁROVA, E., MATUŠKA, O. 2002. *Dejiny špeciálnej pedagogiky*. Prešov: PF Prešovskej univerzity v Prešove, 199 s. ISBN 80 – 8086 – 122 – 8
Katolícke pedagogické a katechetické centrum : dostupné na : www.kpkc.sk
- ORIEŠČIKOVÁ, H. 2012. *Pedagogika mentálne postihnutých*. Ružomberok : VERBUM, 2012. 156 s. ISBN 978-80-8084-866-8.
- PETROVIČ, P.: *Psychomotorika a duševné zdravie osôb s mentálnym postihnutím*. Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2016. - ISBN 978-80-561-0363-0.
- PETROVIČ, P.: *Vyučovanie prírodovedných predmetov v špeciálnej základnej škole vo svetle encykliky Laudato Si*. Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2017. - ISBN 978-80-561-0464-4.
- RAČKOVÁ, O. 2010. *Vybrané aspekty špeciálnej pedagogiky na báze kresťanskej filozofie a teológie*. Ružomberok. Verbum, 155 s. ISBN 978-80-8084-591-9
- RAČKOVÁ, O. 2011. *Špeciálno-pedagogická intervencia u jednotlivcov s mentálnym postihnutím - Special Educational Intervention of Individuals with Mental Handicap*. In ROCHOVSKÁ, I., HLAVÁČOVÁ, Z. 2011. *Rozvíjanie kľúčových kompetencií v predprimárnom a primárnom vzdelávaní*. Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011. ISBN 978-80-8084-677-0. s. 235-267.
- STANKOWSKI, A. 2011. *Pedagogické aspekty diagnostiky a poradenstva v teórii a praxi špeciálnej pedagogiky*. Ružomberok : Verbum, 2011. 250 s. ISBN 9788080847975.
- STANKOWSKI, A. 2013. *Náčrt sociálnej patológie a pedagogiky psychosociálne narušených*. Ružomberok : Verbum, 2013. 1 elektronický optický disk (CD-ROM) Multimédia <http://uv.ku.sk/images/stories/pdf-december2013/0041.pdf> ISBN 9788056100417.
- STANKOWSKI, A. et al., 2010. *Antropotechnika-kultúrotechnika-sociotechnika v špeciálnej pedagogike*. Ružomberok: Verbum, 2010, 368 s. ISBN 978-80-808459-8-8.
- ŠVARCOVÁ, I. 2006. *Mentální retardace*. 3.vyd. Praha : Portál, 198 s. ISBN 80-7367-060-7
- VANČOVÁ, A. 2005. *Základy pedagogiky mentálne postihnutých*. 1. vyd. Bratislava : Sapiencia, 332 s. ISBN 80-968797-6-6
- VANČOVA, A. et al. 2010. *Edukácia mentálne postihnutých. Špeciálne metodiky predmetov špeciálnej základnej školy*. Bratislava: IRIS, 500 s. ISBN 978 – 80 – 89256 53- 2
- VÁŠEK, Š. 2003. *Základy špeciálnej pedagogiky*. 1. vyd. Bratislava : Sapiencia, 210 s. ISBN 80-968797-0-7
- VIŠŇOVSKÝ, Ľ. et al. 2001. *Základy školskej pedagogiky*. Bratislava : Iris, 227 s. ISBN 80-89018-25-4
- ZELINA, M. *Teórie výchovy alebo Hľadanie dobra*. 2010. Bratislava : SPN, Mladé letá. 232 s. ISBN 9788010018840.